ALPHABETUM BARMANORUM

SEU

REGNI AVENSIS

EDITIO

ALTERA EMENDATIOR

ROMAE MDCCLXXXVII.

Typis Sac. Congregationis de Propaganda Fide

PRAESIDUM ADPROBATIONE

LECTORI
ERUDITO

IOHANNES CHRISTOPHORUS AMADUTIUS

Praeses Typographiae Sacrae Congregationis de Propaganda Fide

I. D*ivina illa idiomatum charismata, quibus peculiari, ac caelesti prorsus largitate, ac privilegio donati fuerunt Apostoli, ut cunctis gentibus linguarum numero diversis evangelii veritates praedicarent, adumbrare, aemulari, vel potius compensare nititur sacra Propagandae Fidei congregatio, dum varia exoticarum linguarum genera consectatur, quae suis typis exprimat, quaeque fidei praeconibus, quos suis sumptibus in longinquas regiones ablegat, tamquam instrumenta praesentissima, quibus instruantur, & commendentur, comparet, atque proponat. Postquam postremis hisce temporibus de Indicis linguis potissimum sollicita Tibetanae, seu Tangutanae, Brammbanicae, seu Indostanicae, & Malabaricae, seu Samscrudonicae, quibus nos pro viribus iam praefari studuimus, alphabeta typographicis omnibus formis instructa, perficienda*

curavit , & aliquot etiam Christianae fidei rudimenta iisdem expressa edere sategit , animum tandem Barmanorum idiomati , quod in regno Avensi potissimum obtinet , admovendum censuit . Commode iam ab anno CIↃIↃCCLXXVI. *huius idiomatis apices , & elementa , pro ut nobis communicata tunc fuerunt a viro religioso , & ex Peguensi missione reduci , typorum nostrorum ministerio innotuerunt , editis nimirum primioribus huius linguae speciminibus , tum etiam christianae nostrae doctrinae compendio .*

II. *At dein appulso ad nos altero apostolicae missionis administro , Caietano Mantegatio Insubre , Clerico regulari Sancti Paulli , nunc Episcopo Maximianopolitano , qui & exactiores horum characterum formas , & accuratiora ipsius linguae rudimenta secum attulerat , novum ortum est consilium , tum rei veritati consonum , tum sanctissimi instituti nostri curis , studiisque conveniens , quo horum characterum elementa ipsa recuderentur , & reformarentur linguae praecepta , hisque sic in melius comparatis nova insuper catechismi editio barmanice insonans instauraretur . Scilicet exstabat in bibliotheca collegii Urbani propagandae fidei palmis , quas Peguani* olas *vocant , consignatus christianorum dogmatum catechismus , isque Peguanis elementis , & vocibus conscriptus , quem maxima parte Iohannes M. Percotius Utinensis in Alpibus Iuliis , Episcopus Massulensis , & missionum apo-*

ſtolicarum in regno Avenſi, & Peguano praefectus benemerentiſſimus (1) *pro ea, qua pollebat, virtute, & diligentia concinnaverat. Quare huiuſmodi catechiſmus, qui tamquam accuratiſſimum divinae legis, & ſacrorum bibliorum excerptum haberi debet, dignus habitus eſt, qui ceteris praeponeretur, tamquam illarum gentium captui, & neceſſitatibus potiſſimum conveniens, poſtquam eas ſubiiſſet tum permutationes, & reformationes, tum elucidationes, ac marginales declarationes, quas ex conſilio duorum, quibus haec cura commiſſa fuerat, S. R. E. Cardinalium ſare ſapientiſſimorum nempe Leonardi Antonellii, & Sigiſmundi Gerdilii, ſacra ipſa congregatio recipiendas cenſuit. Quare dum religioni, de qua nos potiſſimum laboramus, ea, qua decet, ſecuriori ratione conſulimus, etiam illis ex litteraria republica viris, qui exoticarum linguarum ſtudio*

---

(1) *Eius vitae commentarium nuper edidit Michael Angelus Griffinius Cler. reg. S. Paulli, quod Utini typis fratrum Gallicorum excuſum eſt anno* 1781. *Ibi diſcere eſt virum de chriſtiana religione optime meritum diem ſupremum obiiſſe Avae pridie idus decembris anni* 1776., *cum natus eſſet annos* XLVII. *menſes* V. *dies* XVII.

tenentur, fidem nostram probatiorem facimus, tum & concinniora praesidia praebemus. Qui ergo in superiores tum huiusmodi alphabeti, tum & catechismi editiones inciderit, nihil ipsis tribuendum sciat, sed haec solum, utpote emendatiora posteriorum curarum exempla attendere velit.

III. *Huius vero linguae, quae Avae potissimum usurpatur, ceterisque praestat idiomatibus, extensionem per reliqua sive regna, sive provincias Avae regi subiectas, atque huius regni, ceterarumque ditionum fines nunc haud designandos censemus, cum huiusmodi rerum notiones aliunde peti facillime possint. Tum horum populorum omnium superstitionem, qua & numen* Godoma *colunt, & absurdas de mundo & anima opiniones fovent, ceteraque ad Bomanorum gentem pertinentia ex Mendezio Pintio, ex Morerio, ex Martinierreio, & ex Raynalio [quamquam non omnia apud ipsos veritati respondeant] agnoscenda relinquimus. Barmanam nobis modo linguam proponere solum curae erit; quam quidem ita appellare placuit, ut ea staret etiam nomenclatura, quae primum ab Europeorum errore, seu vitiosa pronunciatione profecta, locum dein obtinuit in geographicis libris, tabulisque, quaque designari ea gens vulgo coepit, quae trans Gangem in Asia degit, quaeque Bomana potius appellanda esset.* Si quidem, *ut recte observat Bartholomaeus Zie-*

genbalgius, olim Danicae heterodoxae missionis apud Indos orientales minister (1), in mappis etiam geographicis, & libris historicis, talia tantum inveniuntur regionum, urbium, & personarum nomina, quae Indus intelligere nequit, quia Europei omnes illas voces & nomina ex ignorantia linguae falso pronunciarunt, & exararunt. *Nulla ergo gens, nulla ditio, nulla urbs, nulla lingua, quae Barmana dici possit; cum potius Bomana* κατ᾽ ἐξοχὴν, *vel ex honoris cognomine harum omnium unaquaeque appellari consueverit, quod ex huius linguae genio vel* magna gens, *vel* vir fortis, Bomas *nomine designetur. Quae ad litterarum figuram, nomen, & potestatem, tum quae ad pronunciationem pertinent, ex alphabeto ipso cognoscere licebit. Illud dumtaxat heic monere praestabit,* XXXIII. *numerari simplices, seu radicales litteras, ex quibus una tantum* အ, a *scilicet, pro vocali haberi debet, utpote quae variis signis affecta, sicut quaelibet consonans, ceterarum vocalium sonum, ac vices gerat.*

IV. *Alphabetum alterum vero, quod aere incisum priori editione adduximus, nunc haud moramur, etsi huiusmodi alphabetum* Pali, *sive*

(1) *Thesaur. epistol. La-Crozian. tom.* 1. *p.* 381. *epist.* 319.

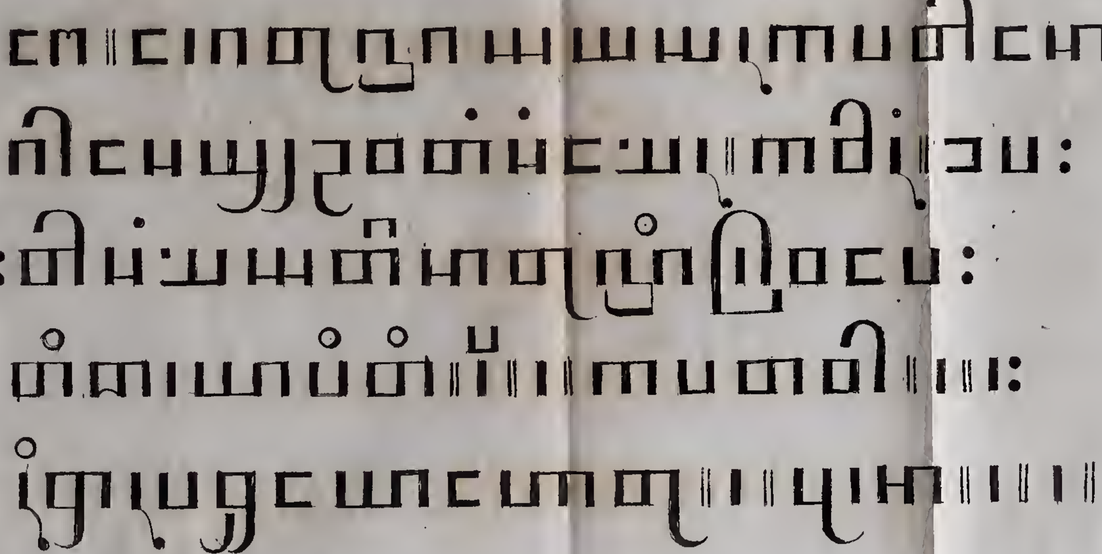
Balì, *sive etiam* Balia *appellatum, vetustissimum in Avae regno, & arcanum esse probe sciamus, utpote quod a Talapoinis [quod monachorum genus est] usurpari soleat. Scilicet praetereundam a nobis omnem de eo curam existimavimus, postquam tres, vel quatuor huiusmodi characterum formas dubias, duas vero falsas omnino esse intelleximus, quin nobis quidquam certius, aut securius oblatum fuerit, quod sufficiendum tuto censeremus. Cum autem hoc idiomate* Palì *exaratus sit liber* Kammua, *seu codex ordinationum, caeremoniarum, praeceptorumque omnium ad religionem pertinentium, qui etiam in regno Peguensi, Siamensi, Laosensi, & Arakanensi obtinet, eius specimen non abs re fore cogitavimus, si denuo a nobis hoc loco proponeretur. Ceterum, qui priora exemplaria cum hoc nostro contulerit, plane perspiciet, omnino inter se differre; si quidem & varias litterarum formas prorsus ab autographo alienas refingendas, & ipsum linearum ordinem, & mensuram ipsam ad archetypi fidem revocandam curavimus, ut quantum fieri posset exemplari, quod in bibliotheca collegii Urbani de propaganda fide adservatur, responderet. Huiusmodi lingua* Palì *memoratur etiam a Kaempferio* (1), *qua Buttam*

---

(1) *Histor. Iapon. tom.* I. *pag.* 208.

PROOEMIVM KAMMVVA

SIVE LIBRI CAEREMONIARVM TALAPOINORVM

G. Expilly

Deum, de quo tam docte, tam copiose, tamque eleganter disseruit vir cl. Augustinus Antonius Georgius Eremita Augustinianus (1), Sammona Khodum *a Siamensibus*, *&* Sammana Khutama *a Peguanis appellatum testatur. Sacram hanc linguam innuit insuper Maturinus Veyssierreius La-Crozius* (2), *quam quidem usurpatum asserit in regnis Laos, Pegù, Cambodiensi, & Siamensi, quamque cum ceteris Indicis litteris, quibus Brachmanes, Malabares, Ceilanenses, Siamenses, & Iavanes utuntur, satis inter se, etsi mutatis pro genio gentium apicibus, convenire contendit. Illud etiam leviter attingemus, linguam alteram,* Carian *dictam, penes hos populos haberi, quae sibilis scatet, & ex monosyllàbis coalescit, ut nihil cum ceteris commune habeat.*

V. *Unde alphabetum Bomanum, & alterum* Palì *nuncupatum, mutuati fuerint Avenses, penes quos cum imperii sede utrumque potissimum praestat, non facile dictu est. Ceterum*

---

(1) *Alphabet. Tibetan. passim.*

(2) *Comment. epistol. La-Crozian. tom.* III. *epist.* 42. *pag.* 85.

La-Crozius (1), *ut nos etiam alibi advertimus* (2), *in ea fuit ſententia, ut cenſeret Indicas, & Tartaricas linguas omnes a Perſica, hanc vero ab Aegyptiaca originem ducere, quod ſane inficiatus eſt Theophilus Sigefridus Bayerius* (3); *qui interim tamen ſuſpicatus eſt, veteres Perſicas, quas Thomas Hydeius illuſtrare aggreſſus eſt, quamdam convenientiam cum Armenicis habere. Aſt multam alphabetum Pali, quoad nonnullas litteras, ſimilitudinem habere videtur cum Armenicae linguae elementis, quae quidem nonniſi poſt ſaeculi* IV. *dimidium obtinuerunt, cum antea Armeni finitimorum populorum litteris, ſcilicet Perſarum, Syrorum, & Graecorum uterentur* (4). *Hoc au*

---

(1) *Loc. cit. epiſt.* 9. *pag.* 22. *&* 23.

(2) *In praefatione ad Alphabetum Brammhanicum, ſeu Indoſtanicum univerſitatis Kasì,* §. IV. *pag* XIII.

(3) *Cit. commerc. epiſtol. La-Crozian tom.*I. *epiſt.* 13. *pag.* 16.

(4) *De origine, & antiquitate linguae Armenae videndus Moſes Coronenſis ſcriptor ſaeculi* IV. *&* V. *lib.* III. *hiſtoriae Armenorum, Londini typis Wiſthonianis ann.* 1736.

tem nonnisi leviter, & cursim attingimus, cum Palicorum apicum incertitudine cohibiti ab omni comparatione nos modo temperemus. Ceterum & Malabaricum etiam alphabetum, quod iam ab anno CIↃIↃCCLXXII. *publici iuris factum fuit, multis donatur litterarum formis, quae ad Armenicas litteras accedunt; licet Malabaricum idioma quoad voces Syriacae, & Chaldaicae linguae originem, vel communionem aliquam prodere potius videatur. Si hinc argumentum peti liceret de Indicarum litterarum origine, cum Armenicae non vetustissimae sint, ut superius innuimus, parum etiam antiquitatis tribui Indicis posset; ast si ab Armenis, commercio suffragante, allatae fuissent litterae Persicae, quibus ipsi antea utebantur, atque illae praesertim, quas ex Zendica, & Pazendica scriptura eduxit Hydeius, & de quibus plura scite edisserit eruditus auctor* commentationis de fatis linguarum orientalium Arabicae nimirum, Persicae, & Turcicae, *quae edita est Viennae* (1) *tum seorsim. tum ante novam Arabici lexici Meninskiani editionem, quamque nobis comiter communicavit vir amplissimus, aeque ac doctissimus Iosephus Garampius S. R. E. Cardinalis, & Montis Faliscі,*

---

(1) *Typis Iosephi Nobilis de Kurzbock* 1780. *in fol. Vid.* §. VIII. *pag.* XLVIII.

& Corneti Episcopus, forte remotior antiquitas eisdem adscribi, earumque origo Armenis quinetiam acceptà referri posset. Verumtamen in perquirenda rerum origine nonnisi verisimilitudines consectari possumus, nec nisi dubitanter coniecturis aliquid tribuere decet.

VI. *Poësi praesertim, quae similibus syllabarum desinentiis potius, quam ipso numero syllabarum condatur, gaudent Barmani. Ea nimirum utuntur in tractandis praecipue rebus ad religionem pertinentibus. Ita etiam conscriptus est codex regularum, quae a Talapoinis observantur,* Padimot *ab ipsis appellatus, qui palmis, quibus nomen* ole, *conscriptus, & Barmanorum lingua expressus servatur nunc in laudata collegii Urbani bibliotheca. Ibidem etiam prostant nunc epistolae Divi Paulli, evangelia dierum dominicalium, epistola dogmatica, & dialogus inter Missionarium, & Talapoinum, quae & eodem idiomate concepta sunt, & iisdem palmis consignata. Accessit tandem evangelium Divi Matthaei barmanice loquens, & exceptum alio papyri genere, quod* babota *alba nuncupatur. Haec omnia iam a Melchiore Carpanio Laudensi, Clerico regulari S. Paulli, & ex Avensi missione reduce resignata cl. Praesuli Stephano Borgiae sacrae congregationis de propaganda Fide a secretis, in suprascriptam bibliothecam ex eiusdem largitate migrarunt. Sed de idiomate, eiusque codicibus satis.*

VII. *Nos tamen laetamur interea, omnium primos & litterariae reipublicae exhibuisse, & catholicae religionis incremento dedicasse exoticum hoc alphabetum, & nunc denuo emendatius reposuisse, cuius nulla vestigia in tabula aenea* XXVII. *alphabetorum, quam a se restauratam, & auctam rursus edidit anno* CIↃIↃCCLIX. *Carolus Mortonius medicus, & Londinensis regiae societatis a secretis; nulla in celebri, & magna illa alphabetorum collectione, quam adductis ducentis orationis dominicae versionibus, per totidem exotica elementa, & idiomata expressis, vulgavit Lipsiae anno* CIↃIↃCCXLVIII. *Ioh. Frid. Fritzius, & Beniaminus Scultzius; nulla in syllabo altero orationum dominicalium a cl. Chamberlaynio edito; ac nulla demum in magno lexico encyclopaedico, ubi plurium exoticarum linguarum alphabeta adducta sunt. Nunc id unum est reliquum, ut quae instrumenta parantur quotidie, quaeque instituuntur commoda ad evangelicas veritates longe lateque inter gentes, adhuc idolorum cultui foede mancipatas, disseminandas, quique iisdem suffulti & instrumentis & commodis ab hac nostra congregatione, tamquam ab instructissimo armamentario praecones quocumque terrarum ablegantur, caelesti virtute roborentur, ut & beatissimi catholici orbis rectoris & magistri PII VI. votis, & providentissimi congregationis, & typographiae Praefecti, & S. R. E. Cardinalis Leo-*

nardi Antonellii , tum & ceterorum Procerum fidei propagandae negotiis praepoſitorum ſtudiis atque ſollicitudinibus uberrime reſpondeant . Tu , qui legis , haec boni conſulas , & vale .

IN ALPHABETUM BARMANORUM

PRAEFATIO.

IIS omiſſis, quae de Barmanae gentis origine, moribus, religione hic diſſeri aliquis fortaſſe vellet, de quibus quidem ad Sacram Congregationem, prout novimus, iam retulimus, nonnulla tantum, quae ad rem magis ſpectant, nempe de novò hoc alphabeto, ac de Barmanorum lingua dicemus. Huius itaque linguae radicales voces fere omnes monoſyllabae ſunt; quae vero poliſyllabae occurrunt, pleraeque aut ex monoſyllabis conſtant propriam ſignificationem retinentibus, ut *praeit*, *excors*, aliaeque paucae in lingua Latina; aut ex lingua

Palì derivantur, ſeu ex *Magatà*, quae ſacra eſt lingua, atque litteratorum; eadem, ut puto, ac *Samſcrìt*, vel certe antiqua Brachmanum lingua cis Gangem. Erraret tamen, qui ex eo quod Barmana lingua monoſyllabis referta ſit, eam ſimplicem, ſive unicam exiſtimaret; ſiquidem Anglica lingua, ut omnes norunt, monoſyllabis ſcatet, nec tamen ſimplex, ſed ex pluribus linguis compoſita coaleſcit: immo vero Barmana lingua ex duabus ſaltem compoſita videtur, quarum unaquaeque vocibus conſtabat monoſyllabis: haec etenim lingua articulos habet, ſeu *caſuum ſigna*, quae reſpondent articulis Italorum *il*, *del*, *al* &c., ſeu caſuum ſignis *dì*, *a* &c., quaeque nonniſi cuiuſdam gravitatis, aut elegantiae cauſſa adhibentur. Iam vero in linguis, quae articulos habent, libera haec eos adhibendi, vel omittendi facultas non de-

prehenditur. Dicendum ergo videtur Barmanam linguam ex duabus esse compositam, quarum altera articulis gaudebat, carebat altera. Hanc autem duorum idiomatum unionem ostendit quoque duplex ratio res numerandi, & substantivum efformandi, ut mox videbimus. Eamdem aliquo demum pacto probat etiam assidua ferme duorum synonymorum in dicendo coniunctio, veluti si latine diceretur: *capio - prehendo*, *video - cerno* &c. quod quidem invenustum esset in lingua Latina, atque orationem nimio prolixiorem efficeret; sed secus est in Barmana: pleraeque enim eius voces, ut diximus, monosyllabae sunt; quumque una, eademque vox plures saepe habeat significationes, duarum synonymarum coniunctione verus decernitur sensus.

Haec sane lingua non immerito philosophica appellari potest; eius enim

verbis rerum natura, & effectus ſatis exprimuntur. Hinc pleraque animalium nomina, vel eorumdem referunt voces, vel peculiares characteres. Omnia autem hominum nomina, necnon urbium, atque pagorum, non, ut apud nos, omni nunc ſenſu vacua, ſed ſignificantia, ac totidem fere hiſtoriae monumenta ſunt (*a*).

Numeri *unus*, *duo*, *tres &c.* quando abſtracti non ſunt, attributum, ſaltem genericum, praeſeferunt, vel modificationem rei, quae numeratur; quare ubi nos ſimpliciter dicimus: *unus Deus*, *unus*

(*a*) ရန်ကုန် *Ran-goun*, quae urbs, Peguano regno in Barmanorum poteſtatem redacto, condita eſt, *hoſtium*, vel *bellorum finis* interpretatur. အင်ဝ *en-uà*, vulgo *Avà*, eſt *Lacus os*, ubi nempe condita olim fuit *Ava*, unde totius regni nomen. Lacus autem magni fluminis arenis repletus paullatim eſt; ſed urbis nomen locum fundationis commemorat.

homo, *una amphora &c.*; *duo Dii*, *duo homines*, *duae amphorae &c.* barmane dici debet : *Deus una maieſtas*, vel *gratia*, *Deus-duae maieſtates &c.* *homo-una perſona*; *homo-duae perſonae*; *homo tres perſonae &c.*, vel *homo unum caput &c.*, *amphora-unum rotundum*; *amphora-duo rotunda*, vel *duae rotunditates &c.*, atque hoc quidem pacto omnes ferme res numerantur, menſuris exceptis, atque ponderibus (*a*) : haec vero numerandi ra-

---

(*a*) တအိမ် နှစ်အိမ် သုံးအိမ် taèim naèim ſun-eim &c. *una domus*, *duae domus*; *tres domus &c.* တရွာ နှစ်ရွာ သုံးရွာ taroá naroá ſunroá &c. *unus pagus*, *duo &c.*, haec, & pauca his ſimilia pariter excipiuntur. Communius autem numericum attributum eſt ခု khu *quiddam* : ſic သစ်တားတခု နှစ်ခု ſittáh takhù nakhù &c. *lignea-arca una quaedam*, vel *unum quiddam*; *duae quaedam &c.* idque quamvis res definita & certa numeretur.

tio nedum inutilis, ſed etiam implicans valde eſt: locum tamen praebet curioſis inveſtigationibus. Quod autem magis incommodum nobis occurrit in lingua Barmana eſt defectus coniunctionum, ac disiunctionum, cuiuſmodi ſunt: *&*, *aut*, *ſed &c.*, cui difficultati addenda etiam eſt verborum conſtructio, ſeu potius inverſio adeo eius linguae propria, ut in ipſa quoque Latina lingua intolerabilis ſit. Sic ex. gr. *Pater noſter, qui es in caelis*, barmane conſtrui ac dici debet မိုးမှာနေ၊ဒို့ဘ mó má nē, do ba, *caelo in eſt, noſtrum Pater*; atque hic quidem ſimplicior, nobiſque magis probatus eſſet dicendi modus; ſed a Barmanis, quibus verboſitas iam placuit, nimium vulgaris exiſtimatur; adeoque dicendum: မိုးကောင်ကင်ဌါနေတော်မူသော၊အကျွန်ုပ်တို့၏အဘ။ mò kaun ghen naik, né dώ mú ſω, akiunouptò i apà:

quod latine. *caelo praeclaro campo in manet qui famulorum* (*noſtrum*) *Pater*; veriuſque italice: *cielo empireo in dimora che ſervi de' Padre*. Qua ex conſtructione profecto patet eas, quas nos *praepoſitiones* vocamus, veras eſſe in Barmana lingua *poſtpoſitiones*.

Nullam haec lingua habet nominis declinationem: တို *to*, vel *do* pluralem quidem indicat numerum alicuius, vel diverſorum ſimul nominum; nihilominus, ut genere, & caſibus, ita etiam numero ſunt indeclinabilia. Verborum una tantum eſt coniugatio, quae quatuor habet modos: *interrogativum* (*a*), *imperativum*, *gerundium*, & *modum communem*. Tria vero tantum diſtinguun-

(*a*) Modi huius inflexio, ſeu deſinentia alia eſt, ſi သော်, vel စို interveniant; quum nempe interrogatur *quis*, *quid*, *ubi &c.*, alia vero, ſi ſecus.

tur tempora : *praesens*, *praeteritum*, ac *futurum* ; & quandoque praesens pro praeterito, & futuro ; & pro praesenti etiam praeteritum nonnumquam usurpatur. Substantivum verbale efformatur, radicali voci litteram အ *a* praeponendo, ut အဆို, အပြော azzó, apiώ, *dictio*, *locutio*, ex ဆို, ပြော zzhó, piώ, *dicere*, *loqui* ; vel monosyllabum ချင် khièn addendo, quod quidem monosyllabum post plura etiam verba semel positum totidem efficit substantiva verbalia, vel ex omnibus unum : ရိုက် ထိုး ခုပ်ချင် raik tó khoup khièn (*a*), *verberatio*, *ictus*, *caesio*. Adverbia demum aliud plerumque non sunt, quam repetitio, seu duplicatio adiectivi : ကျတ် ကျတ် kiàt kiàt,

---

(*a*) Khièn si demas erunt tria verba : *verberare*, *icere*, *caedere*.

fortis fortis , idem eſt , ac fortiter. ေကာင္ ေကာင္ kaun gaun , *bonus bonus*, idem ac bene. Haec autem repetitio, ſed cum aliqua mutatione obſervatur etiam in pleriſque adverbiis , quae ab adiectivis non derivantur. Sic ကလန် ကလား galàn galá , *non recta via*, ſeu inordinate. ကေဘာက် ကဘက် kabàuk kabèk , *abſque parſimonia* , vel *indiſcriminatim*. Sed huius generis adverbia non multa occurrunt.

Praeter quaſdam conſonantes, quas Europaei vel difficile, vel nullatenus proferre poſſunt, plures Barmana lingua habet aſpirationes, naſales, gutturales, aliaſque, quibus ea locutio nobis perdifficilis eſt. Mutant ſaepe in dicendo Barmani, idque pro lubitu, conſonantem *r* in *l*, vel *j*; ſaepius vero *t*, *p*, aliaſque fortes, dupliceſve in *d*, *b*, & in alias ſimplices, ſeu tenues. Sed

quaſdam hac in re licuit regulas animadvertere, quas in alphabeto notavimus. In hac denique lingua per ſolam ſaepe aſpirationem ſignificatio activa tribuitur verbo neutro, aut paſſivo. Sic ကျ kià, *cadere*, vel *decidere*; ချ khià, *deponere*, vel *deiicere*; လွှတ် hlut, *dimittere*; လွတ် lut, *liberum eſſe*.

Barmani nullam propriae linguae grammaticam habent; immo ne voces quidem vocibus reſpondentes *articuli*, *ſubſtantivi* &c. Libri *Sadà*, & *Ovibatzoè* informes quaedam ſunt grammatica, & explicatio linguae ſacrae, ſed pauci ſunt ex Barmanis, qui hos libros intelligant; quique eos didicerunt, vel iis ſolum etiam ſtuduerunt, nihil ſolidi ſcientes, ſe doctiſſimos hominum arbitrantur.

Barmanorum poëſis vix ulla gaudet varietate, ſicuti etiam cantus, ac muſi-

ce : eorum poëmata, quae *piò*, vel *radù* nuncupantur, interminabiles esse solent progressiones versuum, quorum singuli quatuor syllabis constant (a); quorumque saltem duo in fine periodi, simili desinentia ita ligantur, ac si italice diceretur: *Or te lo dò : Se pur l' ho*. Scilicet ultimus tribus tantum syllabis constat; atque hoc quidem modo omnia fere eorum proverbia facta sunt, & ligata : တပုူးမစား။ ကုလားသား။ ။မြက်နှာမသစ်။ ကုလားညစ်။ Tabù mazá : Kulá sá: Miennà masìt : Kulá gnìt : *Dentes qui non scalpit : Transmarinus advena : Vultum qui non lavat : Transmarinus immundus*. Sed ex aliquo etiam radù, seu jedù exemplum ponamus : ကျမ်ကန်တိလာ။ မှတ်သား ရှာလော့။ ကဗျာဥသူ။ ရှင်ခေါင်မြူဆုံ။ ဂွဲယူသာလွှေ။ Kiàm gan tì lá :

(a) Raro aliud metrum occurrit.

Mat sá ná lὼ : Kabá ú sú : Scen Naunbiú sí : Zoæ' jú ſadé &c. *Scripturae oraculum : Auſculta , perpende : Mundi initio , ille : Dominus Naunbiú : Sumpto conceptu ,* hoc eſt , *incarnatus quum eſſet &c.* Horum verſuum ſinguli , ut patet , quatuor conſtant pedibus , ſeu ſyllabis ; tertius autem verſus , quintus , & quilibet ex imparibus ſequentibus , duos habet pedes ſoni ſimilitudine praecedentibus ac ſubſequentibus ligatos verſibus ; ſecundus vero verſus , quartus , & pares omnes tertium tantum pedem ita ligatum habent , ut in exemplo apparet . Denique nec *lengá* , h e. *poëſis* ; nec oratio Barmana ullam admittit vocalium eliſionem, ut latina lingua . Diphthongi autem, atque etiam triphthongi in tota lingua Barmana frequentes admodum ſunt .

Haec demum lingua plures habet peculiares dicendi modos ad Deum

orandum; atque ad ſacerdotes, dominoſque alloquendum, adeo ut praeter communem coniugationem, de qua diximus, duas alias recenſere fas ſit, quarum altera magnificans, vel ampliativa; altera humilis, aut aſſentans dici poſſit, cum rogativo quodam modo, pro imperativo. Hinc prope offenduntur Barmani, quum nos Deum more noſtro alloquimur; quumque Deo, & Sanctis imperamus, dum eos deprecamur; itemque nos prorſus rudes exiſtimant, quod iiſdem verbis utimur erga principes viros, ac erga populum; atque hac quidem in re Barmana lingua noſtris longe ditior eſt; ſed ſi de metaphyſicis rebus ſit ſermo, praeſertim vero de ſcientiis, & artibus, quarum alias vix mediocriter aſſequuti ſunt Barmani, alias adhuc ignorant, eorum lingua adhuc inops verbis, & carens eſt. Lingua Palì, ſeu Magatà plura ei com-

modavit vocabula ; inprimiſque numeros ordinales atque etiam numerorum ſupra millionem nomina, quae ad quadrilionem uſque per decuplam progreſſionem nova ſemper enunciantur ; vocabula etiam aſtrologiae, & religionis praeſtitit ; verum quum libros Palì, nec multos, nec multum varios habeant Barmani, quumque pauci ex Talapoinis ipſis hos libros intelligant, vocibus Palì haud multum aucta eſt lingua Barmana.

Libros Palì ex inſula Candì, ſeu Ceilano ad Peguanas oras invexit Brachmanes quidam, nomine Boudogòſa ; eoſque Barmani iuxta *Maharazoèn* (magnam hiſtoriam) receperunt anno ſacrae ipſorum aerae nongenteſimo quadrageſimo, qui reſpondet anno aerae noſtrae tercenteſimo nonageſimo ſeptimo. Simul autem cum libris, etiam litterae, ſeu ſcriptura Palì in eas regiones invectae fuerunt, eodem ferme tempo-

re, quo in Siamense regnum; verum Siamenses propriam iam habebant scripturam, qua etiamnum vulgo utuntur; quum penes ipsos alphabetum Magatà, seu Palì, sit, uti apud nos Graecum, vel Hebraicum. Barmanorum autem vulgaris, & sola scriptura est ipsa Palì, sicuti etiam Peguensium, & populorum Sciàm, qui omnes antea nullas habebant litteras; aliquae tamen differentiae inter Barmanos, Siamenses, aliosque paullatim, ut fit, irrepserunt, tum quo ad litteras, tum praesertim quo ad signa, seu notas, quae litteris adduntur, ut certum acquirant sonum; nullam enim vocalem hoc habet alphabetum praeter solam အ, *a*, quae ultima est XXXIII litterarum huius alphabeti; eaque non est, ut vocalis constantis soni, sed ut ceterarum vocalium elementum, quod scilicet varie notatum ceteris vocalibus supplet. Ceterae au-

tem litterae vocales, quas videre eſt in fine alphabeti, poſterioris ſunt inventionis, & exigui uſus in ſcriptura; ut enim ad certum ſonum determinentur conſonantes ſignis variis, ſupra, ſubtus, & ad latus notari ſolent.

Porro, Barmanae ſcripturae analyſi rite facta, XLIV ea habet litteras radicales (*a*); ſigna autem ſexdecim, quorum ſimul etiam quatuor unicam quandoque litteram comitantur; hinc tantus reſultat copulationum numerus, ut typographis negotium valde faceſſerit tot typorum inciſio (fere quingentorum) quot revera excidi oportere exiſtimarunt: quamquam & longe minori, ut reor, numero rei ſatisfieri potuiſſet; quum ſigna omnia litteris prorſus

---

(*a*) Ex his plures aliarum ſynonymae ſunt; plures vero ſolis fere vocibus Palì conſcribendis adhibentur.

externa ; atque a litteris ſeparabilia ſint.

Barmani ſeptem habent ſonos, ſeu vocales Italorum: duas *e*; apertam nempe, & praeſtrictam: duo *o*; medium, & largum, ſeu apertum: atque *a*, *i*, *u*: *o* tamen medio, & *e* apertae deſignandis nullas habent ſimplices litteras, ſed combinatione utuntur: ex.gr. အယ်, *æ'*: အို, *ó*: ကယ် ကို, kæ' kó &c. Conſonantibus *f*, & *q*, ut lingua, ita & alphabetum caret; *ſ* abſque ſibilo pronunciatur; littera c, quam per *ñg* utcumque expreſſimus, ſimplicis eſt ſoni, nulliſque noſtris litteris exprimi poteſt; hanc exacte reddit y Hebraeorum; ac Romanae ſynagogae Hebraei recte pronunciant.

Litteras Barmani alphabeti rotundas prorſus eſſe oportet, ſeu circulares; atque inter ſigna ipſa vix tria re-

ctilinea conspiciuntur ; ac sane si in nuper excisis typis rotunditati uniformitas. sensibilioresque umbrae additae fuissent ; tum si opportune litterarum labia intorta essent, veluti in , potius quam in , perfectae formae characteres expressi fuissent, omniumque oculis probandi.

Praeter rotundos characteres, qui communi scripturae inserviunt, quadratos etiam habent Barmani, qui adhiberi solent pro inscriptionibus ; quibusque nonnulli etiam ex sacris libris conscripti sunt. Verum sive rotundae, sive quadrae adhibeantur litterae, semper a sinistra dextrorsum, uti apud nos, scriptio progreditur.

ALPHABETUM BARMANORUM.

ALPHABETUM

SIMPLICIUM SEU RADICALIUM LITTERARUM

Quod Barmane ex primis duabus litteris ကကြီးခခွေး Kaghí - khagué *nuncupatur*.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
က	K	ကကြီး Kaghígh : *h.e.* Ka *magnum*: (*praesertim quia prima est alphabeti littera*). *Ceterarum nomen ab earumdem figura absoluta, vel relativa desumptum est*.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
ခ	kh *gutturali aspiratione affectum.*	ခခွေး khagué: kha *spirale:*
ဂ	g *iuxta Germanorum pronunciationem.*	ဂငယ် gaṅghæ': ga *parvum.*
ဃ	gh *leviter aspiratum (nullius ferme usus)*	ဃကြီး Ghaghí: Gha *magnum.*
င	ע *Hebraeorum.*	င ṅgha *recte* ya.
စ	z *dura sicuti in* zappa *ab Italis pronunciatur; vel sicuti a Gallis, aliisque* c *in* dicere, facite *&c.*	စလုံး zzalóun: zza *rotundum.*

Littera	*Valor*	*Denominatio*
ဆ	zh *dura, & aspirata: quasi* tzh.	ဆလိန် tzhaléin: tzha *sinuosum*.
ဇ *vel* ဇ	z *lenis, ut in* Azaria, *& in* zio *Itali solent pronunciare*.	ဇကွဲ zaguæ'h: za *fractum*.
ဈ *vel* ဈ	zh *lenis, ut superior, quamvis aspirata; nullius ferme usus*.	ဈမျဉ်ဆွဲ zhamienzuæ'h: zha *lippum*.
ည *vel* ဉ	gn *ut in* regno, vigna *&c. ab Italis pronunciatur*.	ည gna.

Littera		*Valor*	*Denominatio*
ဋ)	*nullius ferme usus.*	t	ဋသညင်ချိတ် tasagnenghiéit: ta *aratri uncinus.*
ဌ)		th	ဌဝမ်ဘဲ thawambæ'h: tha *anser:*
ဍ)		d	ဍယင်ကောက် dajengáuk: da *pectus convexum.*
ဎ)		dh	ဎရေမှုတ် dharemóut: dha *aquae coccus,* (*ideſt ad bibendam aquam.*)
ဏ		N	ဏကြီး Na-ghí: Na *magnum.*

Littera	*Valor*	*Denominatio*
တ	t	တဝမ်ပု tawambú : ta *venter prominens*.
ထ	th	ထဆင်ထုံး thazzhéndúh : tha *elephanti compes*.
ဒ	d	ဒဒွေး dadué : da *plicatum*.
ဓ *vel* ဎ	dh	ဓအောက်ချိုက် dhaaukkiáik : da *ſubtus minus habens*.
န *vel* ၼ	n	နငယ် nañghæ' : na *parvum*.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
ပ	p	ပစောက် pazáuk : pa *ſtans, vel ſurſum hians .*
ဖ	pph *velut* p *duplex cum gutturali aſpiratione .*	ဖအုပ်ထုပ် pphaouttóup : ppha *pileolus .*
ဗ	b	ဗထက်ချိုက် badækhiáik : ba *ſupra deficiens.*
ဘ	bh *vix aſpiratio ſentitur : haec aliquando , tamquam* ဖ *pronunciatur , ut in* ဘုန်းကြီး ppunghí.	ဘကုံ bhagóum : bha *gibboſum .*

Solo haec diſcuntur uſu .

Littera	*Valor*	*Denominatio*
မ	m	မ ma
ယ	j consonans, *ut in* jacto, major *&c.* *ab Italis legitur.*	ယပက်လက် japællæ'k: ja *supinum*.
ရ *vel* ၡ	r *quam multi in pronunciatione in praecedentem mutant.*	ရကောက် ragáuk: ra *intortum*:
လ	l	လ la
ဝ	v consonans: *pronunciari tamen solet tamquam* u *Etruscum; sicuti nostrum etiam* v *pronunciatur a multis, qui consonantes nimis leniter exprimunt.*	ဝ wa

Littera	*Valor*	*Denominatio*
သ	ſ *abſque ſibilo; uti apud nos quoque in nonnullis auditur vitio linguae, vel educationis.*	သ ſa
ဟ	h *ut in* halle, *han*ter *apud Gallos.*	ဟ ha
ဠ	L *vix uſitata.*	ဠကြီး Laghíh: La *magnum.*
အ	a *Haec vocalis ſignis variis afficitur, ſicuti quaelibet conſonans; atque ita ſignis affecta ceterarum vocalium ſonum, ac vices gerit.*	အ a

Littera | *Valor* | *Denominatio*

Sequentes litterae, quamvis in libris passim occurant, in alphabeto tamen tradi non consueverunt.

Littera	*Valor*		*Denominatio*
[illegible]	ì		[illegible]
	breve, ac quasi truncum.		ì
ဣ	i)	*Utrumque non ad labia, seu prope*	အိ
	)	*dentes; sed ex oris*	i
ဤ	í)	*medio prolatum.*	အီ
	productum		í
ဥ	u)		အု
	)	*Etruscum.*	u
ဦ *vel* ဦ	ú)		အူ
	productum		ú
ဧ	é		အေ
	ut in née, portée *apud Gallos.*		é

[é, á, *& quamcumque aliam ita notatam, productam semper censeto-*]

Sex huiusmodi vocales cum aliis signis copulari non solent, nec sonum mutant.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
ဪ	ω *apertum, ut in* voto, *seu* vuoto *apud Italos; vel ut in* pot *apud Gallos.*	ဪ ω

Haec vocalis signo quidem producitur, sed in aliam non mutatur.

သ	S *absque sibilo, ut supra.*	သကြီး Saghíh: Sa *magnum.*
ရှ) ယှ) သျှ)	ſc *ut in* ſcelus, ſcire *&c. apud nos; vel ut* ch *in* chien, ch*at apud Gallos.*	ရှ) ယှ) ſcià သျှ)

သင်ပုံကြီး *Senboungh i*
h.e. *exemplar magnum*, ſeu alphabetum litterarum cum ſignis.

Signorum

Figura, & Nomen.

1 =ာ vel =ါ (*duplex lineola locum litterae tenet.*)

ချ

Khià, *hoc eſt linea ad latus demiſſa.*

2 =ံ

လုံးကြီးတင်

lunghitæ'ñ, *rotundum magnum ſuperimpoſitum.*

3 =ံ

လုံးကြီးတင်ဆံခတ်

lunghitæñtzhankhàt, *rotundum magnum ſuperimpoſitum, ocello iniecto.*

4 =ု vel =ူ

တချောင်းငင်

takhiàunñ̄ghæ'ñ, *una putei arundo.*

Figura,	Signorum & Nomen.
5 ◌ူ vel ◌ူ	နှစ်ချောင်းငင် nakhiàunñghæ'ñ, *duplex arundo.*
6 ေ◌	သဝေထိုး ſawetó, *a longe praepoſitum.*
7 ◌်	နောက်သို့ပစ် nauſsopit, *retrorſum, h.e. ſiniſtrorſum proiectum.*
8 ◌ါ vel ◌ါ	ချရှေထိုး khiaſcethó, *demiſſa ſuper linea, alia dextrorſum producta.*
9 ◌ံ	သေးသေးတင် ſeſetæ'ñ, *punctum ſuperpoſitum.*

Figura,	*Signorum* & Nomen.
10 ==း	ရှေ့ကဆီး ſcegazzhíh, *exante; h. e. a dextris ambiens. Sed* ==ား, *hoc eſt poſt* Kkià, *vocatur* ဝဇ္ဇနီနှစ်လုံ vizzaninalòun, *foramen appoſitum duplex.*
11 ==့	အောက်မြစ် aukmìt, *ſubſignatum punctum.*
12 ==်	သတ် ſat, *extinguens.*
13 ==ွ	ဝဆွဲ wazzhuæ'h, wa *ſuſpenſum.*
14 ==ျ	ယပင့် japæ'ñ, ja *collectum.*

Signorum	
Figura,	& Nomen.
15 ြ	ရရစ်
	rarit, ra *amplectens*.
16 ှ	ဟထိုး, *vel* ဟဆွဲ
	hathó, *vel* hazzuæ'h,
	ha, *id est aspirationis signum*,
	additum, *vel suspensum*.

Posterius hoc signum aspirat tantum sex litteras င, ည, န, vel ဏ, မ, လ, & ဝ: quatuor priores nasali afficit aspiratione: qua nempe aër in pronuncianda littera, per nares exploditur; duae autem posteriores aspirantur aërem per os explodendo, quasi pronuncietur *fla*, *fuà*; longe tamen distaret a vero, qui ita penitus pronunciaret; hoc signum si cum *sat* coniungatur, ut in မှ &c. litteram nullatenus aspirat, sed peculiarem ei tribuit sonum; nempe *mí*, uti videre est in abbreviationibus.

Signorum

Usus, & Potestas.

က *lege* Ka

atque ita quidem ရ, အ, ဝ, *& alia quaelibet littera, septem dumtaxat ut supra, exceptis, legi debet* scià, a, wa *&c. quum scilicet solitariæ occurrit, seu nequaquam ita, ut in sequentibus, copulata.*

ကာ [1] Ká

productum, ut âge *apud Gallos.*

Hoc signum in quibusdam litteris altius delineatum sit oportet: videlicet ခါ, ဂါ, ပါ, ဒါ, ဝါ *&c quia hae litterae priori modo signatae, aliarum figuram praeseferrent, & amphibologiam.*

ကိ [2] Ki)

ကီ [3] Kí)

utrumque non ad labia, seu prope dentes, sed ex oris medio prolatum.

Signorum

Usus, & Poteſtas.

ကု [4] *lege* Ku) u

ကူ [5] Kú) *Etruſcum.*

ကေ [6] Ké

ut in marquée *apud Gallos.*

§ ကေ့ Ké *pariter pronunciatur.*

ကဲ [7] Kæh

h. e. cum e *aperta, & poſtpirata.*

ကော Kω

apertum, ut au *Gallorum* § ကောဝ Kω *itidem pronunciatur.*

ကော် [8] Kώ

nempe apertum, & productum; ſed quinque ſupradictae litterae ခ, ဂ *&c. ſignantur* ခေါ်, ဂေါ် *&c. ob ſupradictam rationem.* § ဪ *legitur* ώ, *ſeu idem eſt ac* အော်.

Usus,	*Signorum* &	Poteſtas.
ကံ	*lege*	Kañ

cum ſono litterae n *tantiſper naſali.* § ဝံ, *ſaepius* Wun, *quam* Wan.

ကား 10		Káh
ကို		Kó

o medium, *ut in* Savoja, farò *&c.* *proferre Itali ſolent.* § ကိုဝ်, ကိုယ်, ကိုဟ်, ကိုလ်, Kó *itidem ſonant.*

ကုံ		Kòuñ

ñ *naſalis: diphthongus vix percipitur; meliuſque pronunciatur* Kon, *prorſus, ut a Gallis* bon, Caton *&c.*

ကဲ့ 11		Kæ̀

æ̀, *ut* è *in* après *apud Gall. Punctum ſuppoſitum ſyllabam breviſſimi reddit ſoni, & quaſi truncat.*

Signorum
Usus, & Potestas,
Secundum genus syllabarum.

ကက်[12] *lege* Kæk

ita tamen, ut posterius k *vix audiatur: nempe vix enunciari coeptum supprimitur; quod quidem in qualibet muta finali observandum est.*

§ ကဂ် Kæk *itidem pronunciatur.*

ကင် Kæñ

prorsus, ut vin, pain *apud Gallos.*

ကစ် Kit

ita ut t *vix coeptum supprimatur.*

§ ကာဇ် *itidem* Kit.

ကည် Kí *vel* Kin

pro vocum diversitate.

ကတ် Kat

t *vix coeptum supprimitur:*

§ ကဋ်, ကဒ်, *itidem* Kat. § ဝတ်, *potius* wut, *quam* wat.

Signorum

Usus, & Poteſtas.

ကန် *lege* Kan

§ ကဏ် *itidem* Kan. § ဝန်, *ſaepius* Wun., *quam* Wan.

ကပ် Kap

p *vix coeptum ſupprimitur ; atque ita deinceps meminiſſe oportebit.*

ကမ် Kam

ကယ် Kæ'

æ', *ut in* chaîne, grêle *apud Gallos.*

Nota. *Poſt finales mutas* က်, စ်, တ်, ပ်, *conſonantes immediate, h. e. abſque ulla pauſula ſequentes proferri ſolent tamquam duplices, validaeque : ſic* ပက်လက် pællæ'k, နတ်ရော nazzω. *Contra vero poſt* င် *&c. praeſertim vero poſt* =ာ, *aliaſque primi generis ſyllabas, conſonantes immediate ſe*

Signorum
Usus, & Poteſtas.

quentes, quae valide, ſeu durae ſunt, ut ပ, တ, က *&c. pronunciantur tamquam* ဗ, ဒ, ဂ *&c. Sic* တဝံမ်ပု tawambù, ပေးချင်ပေးတော့ peghiénpedὼ *&c., ac ſi ſcriptum eſſet* တဝံမ်ဗု, ပေးဂျင်ပေးဒေါ့ *&c. paucae admodum exceptiones hac in re obtinent.*

Diphthongi.
Tertium genus ſyllabarum.

ကိုတ်	*lege*	Kèit)	
ကိုန်		Kèin)	
§ ကိုင် *item* Kèin		)	è *praeſtricta.*
ကိုပ်		Kèip)	
ကိုမ်		Kèim)	

Usus,	*Signorum* &	Poteſtas.
ကုတ်	*lege*	Kòut)
ကုန်		Kòun) o
ကုပ်		Kòup) *medium.*
ကုမ်		Kòum)
ကောက်		Kàuk
ကောင်		Kàuñ
ကိုက်		Kàik
ကိုင်		Kàin

Quartum genus ſyllabarum.

Quae ex ွ wazzhuæ'h , *& pleriſque primi ac ſecundi generis ſyllabis componuntur , ut infra*

ကွ[13] *lege* Kuà

(u *Ital.* , *vel* ou *Gallor.*)

ကွာ Kuá

Usus,	Signorum &	Poteſtas.		
ကွိ	*lege*	Kuì		
ကွီ		Kuí		
ကွေ		Kué		
ကွဲ		Kuæ'h		
ကွံ		Kuàñ, *ſed plerumque* Kun		
ကွား		Kuáh		
ကွဲ့		Kuæ\`		
	2.			
ကွက်		Kuæ'k		
ကွင်		Kuæ'ñ		
ကွတ်		Kuàt)	*ſed plerumque*	Kut
ကွန်		Kuàn)	*ſed plerumque*	Kun
ကွပ်		Kuàp)	*ſed plerumque*	Kup
ကွမ်		Kuàm)	*ſed plerumque*	Kum
ကွယ်		Kuæ'		

cum 3. generis ſyllabis coniungi non ſolet.

Signorum

Usus, & Poteſtas.

Quintum genus ſyllabarum,

Quae ex japæ'n *componuntur*, & *ſingulis quatuor ſuperiorum generum ſyllabis*.

ကျ [14] *lege* Kià

Hoc igitur ſignum breviſſimi ſonum i *ſyllabae intrudit*, *ut eſt in* ghiaccio, pianta &c. *apud Italos*.

ကျာ	Kiá
ကျိ	Kiì
ကျီ	Kií
ကျု	Kiù
ကျူ	Kiú
ကျေ	Kié
ကျဲ	Kiæh
ကျော	Kiὼ
ကျော်	Kiώ
ကျံ	Kiàñ

Usus,	*Signorum* &	Poteſtas.
ကျား		Kiáh
ကျို		Kió
ကျုံ		Kiòuñ
ကျဲ့		Kiæ̀
	2.	
ကျက်		Kiæ̀k
ကျင်		Kiǽñ
ကျစ်		Kiìt
ကျဉ်		Kiìn
ကျတ်		Kiàt
ကျန်		Kiàn
ကျပ်		Kiàp
ကျမ်		Kiàm
ကျယ်		Kiǽ
	3.	
ကျိတ်		Kiéit

Usus ,	*Signorum* &	Poteſtas .
ကျိန်	*lege*	Kiéin
ကျိပ်		Kiéip
ကျိမ်		Kiéim
ကျုတ်		Kiòut
ကျုန်		Kioun
ကျုပ်		Kiòup
ကျုမ်		Kiòum
ကျောက်		Kiàuk
ကျောင်		Kiàun
ကျိုက်		Kiàik
ကျိုင်		Kiàin

4.

ကျွ	Kiuà
ကျွာ	Kiuá
ကျွိ	Kiuì
ကျွီ	Kiuí

Usus,	*Signorum* &	Poteſtas .		
ကျွဲ	*lege*	Kiuæh		
ကျွံ		Kiuàn *ſaepius* Kiun		
ကျွား		Kiuáh		
ကျွဲ့		Kiuæ̀		
ကျွက်		Kiuæ̀k		
ကျွင်		Kiuǽñ		
ကျွတ်		Kiuàt)	*ſemper*	Kiùt
ကျွန်		Kiuàn)		Kiùn
ကျွပ်		Kiuàp)		Kiùp
ကျွမ်		Kiuàm)		Kiùm
ကျွယ်		Kiuæ'		

Signorum

Usus, & Potestas.

Sextum genus syllabarum,

Quae componuntur ex ြ rarìt, *& quatuor primorum generum, syllabis sicutì syllabae quinti generis.*

ကြ 15 *lege* Kra *plerumq.* Kià

Usus enim invaluit, ut hoc signum eumdem saepissime habeat sonum, ac praecedens ျ.

ကြာ	Krá	*vel*	Kiá
ကြိ	Kri		Kiì
ကြီ	Krí		&c.
ကြု	Kru		
ကြူ	Krú		
ကြေ	Kré		
ကြဲ	Kræ'h		
ကြော	Krω		

Usus,	*Signorum* &	Poteſtas.
ကြော်	*lege*	Krώ *vel* Kiώ
ကြံ		Kran &c.
ကြား		Krah
ကြို		Kró
ကြုံ		Kròun
ကြဲ့		Kræ`

2.

ကြက်		Kræh
ကြင်		Kræñ
ကြစ်		Krit
	§ ကြဈ် *item* Krit	
ကြည်		Krin
ကြတ်		Krat
ကြန်		Kran
ကြပ်		Krap

Usus,	*Signorum* &	Poteſtas.
ကြမ်	*lege*	Kram *vel* Kiam
ကြယ်		Kræ' &c.

3.

ကြိတ်	Kréit
ကြိန်	Kréin
ကြိပ်	Kréip
ကြိမ်	Kréim
ကြုတ်	Króut
ကြုန်	Króun
ကြုပ်	Króup
ကြုမ်	Króum
ကြောက်	Kràuk
ကြောင်	Kràun
ကြိုက်	Kràik
ကြိုင်	Kràin

Usus,	Signorum &	Potestas.	
	4.		
ကြွ	*lege*	Kruà *vel*	Kiuà
ကြွာ		Kruá	&c.
ကြွိ		Kruì	
ကြွီ		Kruí	
ကြွေ		Krué	
ကြွဲ		Kruæ'h	
ကြွံ		Krun	
ကြွား		Kruáh	
ကြွက်		Kruæ'k	
ကြွင်		Kruæ'ñ	
ကြွတ်		Krut	
ကြွန်		Krun	
ကြွပ်		Krup	
ကြွမ်		Krum	
ကြွယ်		Kruæ'	

Porro ꩰꦿ ꩰꦿ ꩰꦿ, & alia pauca leguntur *tráh*, *zbrá*, *krit* &c., reliqua autem ita fere ſemper, ut ſupra monuimus. ꩰ, ꩰ, legi ſolent *gna*, *gni* &c.

Nota. Signorum uſum, & poteſtatem in prima tantum littera ꩰ oſtendiſſe ſat erit; manifeſtum enim eſt haec ſigna ceteris quibuſque conſonantibus, atque etiam vocali ꩰ addita, eumdem ſemper habere ſonum: videlicet, ꩰ, ꩰ, ꩰ, ꩰ &c. *kha*, *khá*, *khi*, *khí* &c. ꩰ, ꩰ, ꩰ, ꩰ &c. *ga*, *gá*, *ghi*, *ghí* &c.

Obſervandum tamen eſt non omnia quidem haec ſigna cum qualibet littera, aut ſyllaba coniungi vel ſolere, vel etiam poſſe: ſic *wazuæ'h* cum tertii generis ſyllabis copulari non conſueviſſe iam monuimus; nec certe cum ꩰ ex.gr. vel cum ꩰ *rarìt* poterit coniungi; nec cum ꩰ, vel ꩰ *rarìt*, aut *japæ'n*.

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

Signum *Khià* ႃ , vel ါ producendae ſyllabae inſervit, ut in ſupra poſitis exemplis patet: hinc etiam

ကာစ် , ဂါဇ် *legitur* Kít , ghít &c.
ကာန် , ဒါန် &c. Kán , dán &c.

Signum ႃး poſtpirandae ſyllabae adhibetur, ut ex ſuperioribus exemplis patet; hinc etiam

ကီး *legitur* Kíh
ကူး Kúh
ကေး Kéh
ကိုး Kóh
ကင်း) Kænh)
ကည်း) *rari* Kinh) *aſpir. naſalis*
ကိုင်း) *uſus* Káinh)

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

Denique ꩻ *aukmìt* ſyllabam corripit, & quaſi truncat, ut ſupra diximus: hinc

ကေ့	Kè
ကော့	Kὼ
ကို့	Kò
ကင့်	Kæ̀n n *vix coepta*
&c.	&c. *ſupprimitur*.

Id tamen ſolo ferme uſu dicitur; ſicut & pleraeque aſpirationes.

Quod autem haec tria ſigna in ſyllabis praeſtant priorum generum, praeſtant etiam, ut patet, in aliorum generum ſyllabis, ſi quibus addita inveniuntur.

Ceterum in vocibus polyſyllabis ultima ſyllaba quamvis ſimplex, vel brevis, ut က, ကိ, ကု &c. numquam ita levis eſt, vel quaſi muta, ut ſunt pleraeque

ultimae in lingua Italica; ſed ita ſonans, ac ſi accentu gravi notata eſſet: ſic အပါ, *apà*: နုပ်ကပတ်, *noukkabàt*: ပညာရှိ, *pignaſcì* &c.

NEXUS LITTERARUM
ET ABBREVIATIONES

မုက္ခ	moukkhà
လက္ခိ	lekkhì
နိဉ္စ	ninzà
ဣစ္ဆ	izzà
ဥဇ္ဇာ	ouzzá
တိရိစ္ဆာန်	treizzán
ပညာ	pigná
အညတြာ	ignatrá

Ac si scriptum esset ပဉ်ညာ အဉ်ညတြာ *generatim tamen* ကညာ , အညာ *&c.* Kagnà , agná *&c. legi debet .*

ပုဏ္ဏာ	pounná
မေတ္တာ	meittá
ဝတ္တ	wuttà

Nexus litterarum, & abbreviationes

ဗုဒ္ဓ	bouddà
ကန္တိပ်	kandèip
သန္တုဋ္ဌိ	ſandouttì
ဘန္တေ	banté
ဝန္ဒာံ	wundàn
ဣန္ဒြေ	eindré
ကန္တာ	kandá
ကမ္ဘာ	kabá
သဗ္ဗ ပုဗ္ဗေါ	ſappà pouppὼ
ဗြဟ္မာ	brahamà

Huiuſmodi nexus adhibentur tantum in conſcribendis vocibus *palì*, vel ex *palì* derivatis : quilibet autem ex his nexibus ita comparatus eſt, ut ſuppoſita, ſeu inferior littera habenda ſit ceu immediate ſequens poſt ſuperiorem ; ſuperior vero ceu ſigno *ſat* notata . Signa vero quae ſuperiorem circumſtant lit-

teram, ad inferiorem pertinent: ſic, ex. gr. ဖုကြွေ, ita ſe habet ac ဖုပ်ခေ အစ္စာ, idem ac အစ်စာ &c.

Frequentiores autem abbreviationes in ſcriptura communi.

သ်	*pro*	သည်
လ်		လည်
မ်		မည်
တ်		တည်
စ်		စည်
ောံ		ောက်
ကျွန်ုပ်		ကျွန်နုပ်
လကျ်ာ		လက်ယာ
ယောံကျ်ာ		ယောက်ကျာ
လုင်		လုလင်
သေ့		သေသည်
သွောံ		သွေသောက်

ငေ်	*pro*	ကောင်
ငေ့်		ကြောင့်
ဍ		ညိုက်
ဂျ		ရွေ့
ဖ		သော
ဋ		လှ်ကောင်

APICES NUMERICI.

၁ *legito* တစ် 1.

၂ နှစ် 2.

၃ သုမ် 3.

၄ လေး 4.

၅ ငါး 5.

၆ ခြောက် 6.

၇ ခုနှစ် 7.

၈ ရှစ် 8.

၉ ကိုး 9.

၁၀ တဆယ် 10.

၁၁ ဆယ်တစ် 11.

&c. &c.

၂၀ နှစ်ဆယ် 20.

&c. &c.

Apices-numerici.

၁၀၀	တရာ	100.
၂၀၀	နှစ်ရာ	200.
&c.	&c.	
၁၀၀၀	ထောင်	1000.
၁၀၀၀၀	သောင်	10000.
၁၀၀၀၀၀	သိန်	100000.
၁၀၀၀၀၀၀	သန်	1000000.
၁၀၀၀၀၀၀၀	ကုဋေ	10000000.
	&c.	

Atque ita progrediendo ad quadrilionem usque, decuplus quilibet numerus peculiari gaudet nomine in lingua Barmana.

Ponderum signa numericæ.

၉၃ *lege* တရွေး

Granulum, *h. e. centesima vigesimaoctava pars sicli.*

၅ - - - - - - - - - တပဲ

Minutulum. *decimasexta pars sicli.*

၃ - - - - - - - - - - တမူ

Didrachmum, *octava pars sicli.*

၅ - - - - - - - - - တမတ်

Drachma, *quarta pars sicli.*

၅ - - - - - - - - - တကျပ်

Siclus, *vel* semuncia, *h. e. centesima pars talenti.*

၁၀၀ - - - - - - တပိဿာ

Talentum, *libras Romanas pendens circiter quatuor cum dimidio*; atque ita porro ၉၃, ၅, နှစ်ရွေး, နှစ်ပဲ &c. *quousque* opus erit.

Nullis Barmana ſcriptio utitur interſtitiis ad ſingula verba invicem diſtinguenda. Pro qualibet autem pauſa, ſaltem longiuſcula, perpendicularis lineola ı interiicitur; tum duplex ıı pro puncto noſtro; ac demum ſic ıı ıı iterata in fine periodi, vel orationis.

ORATIO DOMINICALIS.

မိုး ကောင်ကင် ၌ နေ တော်မူ သော
caelo firmamento in morari dignatur qui

အကျွန်ုပ်တို့ အဘ ရှင်ဗော နာမတော် မြတ်
famulorum pater dominatoris nomen excelsum

ကို သူ ခပ်သိမ်း တို့ ရိုသေ လေး မြတ်ချင်
ad gentes omnes honorem reverentiam

ရှိကြသည် ဖြစ်စေ သော ။ သခင် ၏ ကျေးဇူး
habeant contingat fiat Domini gratia

တည် ဟူသော နိုင်ငံ တော်သည် အကျွန်ုပ်တို့
constituit quod regnum famulos

၌ ရောက် မှ အကြောင်း ကယ်မ သနား တော် မူ
in perveniat quare adiuvet misereatur quaeso

ပါ ။ ရှေ့ စိတ် တော် နှင့် အညီ မိုး ကောင် ကင်
aure corde cum aeque caelo empyreo

၌ ရှိ သ ကဲ့ သို့ ဤ လူ ပြည် ၌
in est quemadmodum hac hominum regione in

ပြည့် စုံ ပါ အောင် စေါင်မ တော် မူ ပါ ။
adimpleatur ut auxiliari dignetur

အစည် နေ့ မ ပြပ် အလို ရှိ အပ်
semper die non excepto opus habere decet

သေါ အရာ အစါး တို့ကို လည် အကျွန်ုပ်
quibus res cibos quoque famulos
တို့ အား ယနေ့ ပေ သနား တော် မူ ပါ ။
ad hodie dare faveto
အကျွန်ုပ် တို့ အား ထိ ခိုက် ကျူးလွန် သော
famulos mordent offendunt qui
သူ တပါး တို့ ၏ အ ပြစ် ကို အကျွန်ုပ်တို့
aliorum culpam ad famuli
ရန်တို့ မ မူ သည်း ခံ သ
vindictam non vices reddentes ſuſtinemus quem
ကဲ့ သို့ အကျွန်ုပ် တို့ အပြစ် တို့ ကို လည်
modum ad famulorum culpas ad quoque
ကညာလွှတ်တော် မူပါ ။ ။ ဖြောင်ရှက် ချင် အမှု
veniam dimittas quaeſo tentationis opera
တို့၌ ပါ ဝင် ချင် မ ရှိဘဲ လျက် မ
in adhaeſionem ingreſſum non habentes non
ကောင် မ သင့် သော အရာ ဟူသ မျှ နှင့်
donant non decent quae rebus quibuslibet cum
ကင် လွတ် ရသ် ဖြစ် စေ သော ။ အာမင် ။
liberari ſolvi contingat fiat . Amen .

F I N I S.